

Skladi življenjskega cikla

Ste pripravljeni na to, da boste za dodatno pokojnino lahko varčevali tudi v delnicah? Zdajšnjim pokojnincem z zjamčenim donosom se namreč končno pridružujejo bolj tvegani skladi življenjskega cikla

F MATEJ KACIČ
matej.kacic@finance.si

Slovenci bomo lahko za dodatno pokojnino varčevali tudi v skladih življenjskega cikla, in ne več zgolj v zjamčenih skladih. Za zdaj jih ponuja le Modra zavarovalnica, vendar pa so preostali izvajalci prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (PDPZ) že pripravljene na uvedbo bolj tveganih naložb, denimo v delnice. Uvedba je namreč vezana na pridobitev vseh potrebnih soglasij, te pa pričakujejo v bližnji prihodnosti.

Z uvedbo naložbene politike življenjskih ciklov se nadgrajuje dozdašnja ureditev dodatnega pokojninskega zavarovanja ter omogoča starosti in naklonjenosti tveganju primerna naložbena po-

litika, s katero se plemenitijo sredstva za dodatno pokojnino. Tako se bo deloma povečala privlačnost dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj bodo mlajši lahko izbrali tudi naložbeno politiko z višjo stopnjo tveganja.

Večji donosi, a tudi več tveganja

Naložbena politika življenjskega cikla namreč vključuje prilaganje naložbenega portfelja po načelu življenjskega cikla zavarovanca z usmerjanjem naložbene politike od agresivne h konservativni. To pomeni, da se sredstva in vplačila zavarovanca v času varčevanja, odvisno od njegove starosti, razporejajo med kritnimi skladi z različnimi stopnjami naložbenega tveganja, so pojasnili na Zavarovalnici Triglav. Noviskladi bodo lahko ustvarjali večje donose, kot so jih do zdaj zjamčeni skladi, ki ta hip zagotavljajo minimalno 1,5-odstotno letno

Skladi življenjskega cikla bodo od zavarovancev zahtevali več pozornosti, zavzetosti in odgovornosti. To je lahko hkrati prednost in slabost.

donosnost, vendar bo s tem povezano tudi večje tveganje.

Namesto enega na izbiro trije različni skladi

Zavarovanci bodo pri večini izvajalcev PDPZ lahko izbrali med tremi skladi - že znane mu zjamčenemu se pridružiteta še mešani sklad in najbolj tvegani, večinoma delni-

ški sklad. Večina zdajšnjih zavarovancev bo ostala v skladu z zjamčenim donosom, novi zavarovanci pa se bodo v sklade vključevali glede na

starost. Po zakonu se bodo navedena v skladih življenjskega cikla najprej zbirale predvsem na novo vplačane premije zavarovancev, hkrati bodo ime-

li posamezniki možnost v nove sklade prenesti tudi do zdaj zbrana sredstva, pravijo na Prvi. Po pričakovanjih naj bi se v prvega pol leta po uved-

Strategija varčevanja mora biti prilagojena posamezniku

F MATEJ KACIČ
matej.kacic@finance.si

Po zdajšnji zakonodaji ljudje ne dosegajo dovolj visokih pokojnin za dostojno življenje oziroma so te precej nižje od njihovih pričakovanj. Z leti se bo pokojninska vrzel še povečevala. Ker javna pokojnina ne bo zadostovala za udobno življenje, je treba čim prej začeti varčevati za dodatno pokojnino.

Kolikšen delež dohodka naj varčevanju za pokojnino namenijo ljudje, stari 25, 40 in 55 let, ter kako naj varčujejo? Glavni element pri vsakem varčevanju je stopnja tveganja, ki ga je vlagatelj pripravljen sprejeti, pri tem pa kaže upoštevati prvo pravilo upravljanja osebnih financ: za dolgoročne cilje, med katerimi je na prvem mestu prav pokojnina, je treba varčevati deset odstotkov prihodkov.

Katja Majerle, Individida & Partnerji

Donosnost je dolgoročno zelo pomembna postavka, vsekakor pa mora biti strategija varčevanja prilagojena posamezniku (prožnost, likvidnost, odnos do tveganja) in redno revidirana. Varčevalec mora vsake toliko (vsaj enkrat na tri leta) preveriti, ali je še vedno na pravi poti za doseg svojega cilja ter kaj lahko spremeni - varčevanje v napačnih produktih ga namreč ne bo pripeljalo do zelenega cilja.

■ 25-letniki načeloma nimajo dosti prihranjenih sredstev,

so redko redno zaposleni in si težko privoščijo redne mesečne izdatke. Hkrati pa še nimajo večjih mesečnih izdatkov in zato lahko privarčujejo velik del svojih prihodkov. Predlagamo, da začnejo varčevati takoj, ko lahko, vsekakor pa naj se odločajo za rešitve, ki omogočajo večjo prilagodljivost mesečnega varčevanja brez penalov. Dolgoročno bi z dobro strategijo in visoko povprečno donosnostjo lahko že z manjšimi mesečnimi vložki dosegli spodobno pokojnino iz lastnih sredstev.

Odlašanje ne pride v poštev, saj potrebni mesečni znesek za doseg istega cilja z leti progresivno raste in se približno vsa kih osem let podvoji (povprečna donosnost osem odstotkov). Če bi bil mesečni znesek varčevanja za doseg cilja pri 25-letniku 50 evrov in ta do 33. leta ne bi varčeval, bi za isti cilj takrat moral varčevati sto evrov.

■ 40-letniki imajo na voljo skoraj 25 let, lahko sprejemajo precej večje tveganje in veči-

- Poleg zgodnjega začetka varčevanja za pokojnino moramo biti pozorni na to, da privarčevanih sredstev ne zapravimo, temveč jih zares namenimo za pokojnino.

- Pazljivi moramo biti pri izbiri finančnih produktov, da ne izberemo takšnih z visokimi stroški, prevelikim tveganjem in brez možnosti prilagoditve naložbene politike.

noma imajo že večje otroke (torej nimajo stroška vrtecev, varstva) in urejene statuse zaposlitve. Statistično je dokazano, da imajo zaposleni med 40. in 50. letom največje dohodke, težava pa je navadno v visoki stopnji zadolženosti za urejanje stanovanjskega vprašanja ali nakupa luksuznih dobrin. Pri teh letnikih je pomembno, da nadzorujejo svoj osebni proračun in varčujejo vsaj 20 odstotkov svojega prihodka za pokojnino in druge cilje ter da svoj že prihranjeni kapital aktivno upravljajo.

■ 55-letniki nimajo pravzaprav nič časa za varčevanje in tve-

ganje, zato je zanje zelo težko še kaj postoriti, če nimajo določene vsote že prihranjene. V desetih letih morajo privarčevati, kolikor največ zmorejo, aktivirati »mrtvi kapital«, za katerega morda sploh ne vedo, da ga imajo, in zelo skrbno ravnati s svojimi prihranki za varčevanje, saj si velikih izgub ne morejo več privoščiti.

Samo Lubej, Finančni center

Glavni element pri vsakem varčevanju je stopnja tveganja, ki ga je vlagatelj pripravljen sprejeti. Če nekdo ne prenese niha vrednosti svojih prihrankov navzdol za 30, 40 odstotkov,

mora izbrati drugačne, bolj umirjene naložbe in se zavežati, da bo moral vplačati več, da bo na koncu prišel zelo verjetno na podobne vrednosti kot drugi, ki so izbrali pogumnejšo naložbeno strategijo. Vsem, ki še ne varčujejo v drugem pokojninskem stebru, bi priporočil, naj se vanj takoj vključijo in izberejo naložbeno politiko »življenjskega cikla«. To pomeni, da se naložbe in njihova tveganost prilagajajo temu, koliko je varčevalec dejansko star.

Za 25- ali 40-letnika ni večje razlike. Če sprejema razumno tveganje, bo težišče svojih na-

kot nadgradnja za mlade

10

odstotkov sredstev zdajšnjih zjamčenih skladov naj bi se prvega pol leta nateklo v nove sklade, pozneje pa od 30 do 40 odstotkov.

porejeni novi zavarovanci, ki se približujejo upokojitvi, zanje se bodo lahko odločali tudi tisti, ki niso preveč naklonjeni tveganju. Starostna meja za ta sklad se med izvajalci precej razlikuje, pri nekaterih se začne pri 55 letih (Zavarovalnica Triglav, Moja naložba), pri drugih nad 60. letom. V teh skladih bodo donosnosti še vedno zjamčene, minimalne višine jamstva pa določa ministrstvo za finance. Sredstva bodo za doseganje zjamčenih donosov naložena večinoma v varnih naložbah, kot so obveznice in depoziti, do deset odstotkov bo lahko delnic oziroma drugih tveganjih naložb.

Vlagateljem v srednjih letih bodo namenjeni mešani skladi, pri teh se starostna meja začne pri 45 letih in seže vse do 60. leta. Izvajalci imajo različne košarice naložb teh skladov. Pri nekaterih izvajalcih bo manj tveganjih naložb (od 20 do 40 odstotkov), ponekod več - pri Modri zavarovalnici denimo do 60 odstotkov. Zavarovancem, starim do največ 50 let, bo namenjen tretji sklad, ki bo tudi najbolj tvegan. Sestavljale ga bodo predvsem delniške in druge bolj tvegane naložbe. Odvisno od izvajalca se bo ta delež gibal med 60 in 90 odstotki.

Samostojno upravljanje tveganjih naložb

Prehod na bolj dinamične naložbene politike bo zahteval tudi aktivnejše upravljanje. Sklade življenjskega cikla bo-

do izvajalci PDPZ načeloma upravljali sami, ne izključujo pa možnosti izločitve dela sredstev v upravljanje drugim upravljavcem, nekaterim bodo na pomoč priskočile njihove sestrške družbe. Ob tem so zakonsko določeni tudi najvišji vstopni in izstopni stroški ter stroški upravljanja. Ponudniki PDPZ bodo zavarovance o uveljavitvi naložbene politike življenjskega cikla pravočasno obvestili in jih povabili k izbiri. Večina zdajšnjih zavarovancev bo najbrž ostala v skladu z zjamčenim donosom, novi zavarovanci pa se bodo vključevali v sklade glede na starostno sestavo, izvajalci pa jih bodo sproti obveščali o možno-

sti sprememb naložbene politike in mogočih posledicah take odločitve.

»Predvsem ne bomo prepričevali, ampak obveščali, razlagali in pojasnjevali. Zlasti tveganja in nevarnosti, ki izhajajo iz odločitve za varčevanje v bolj tveganjih skladih brez zjamčene donosnosti. Ob seveda vseh možnih koristih,« pravijo pri Moji naložbi. Večina ponudnikov PDPZ domneva, da se bo za varčevanje v bolj tveganjih skladih odločil manjši delež posameznikov, kot to nakazujejo splošna pričakovanja, hkrati pa upajo in želijo, da bi zavarovanci pri določitvi svoje naložbene politike aktivno sodelovali.

Kje so prednosti in kje slabosti življenjskega cikla

Prednosti skladov življenjskega cikla so predvsem v možnosti izbire naložbene politike z višjo stopnjo tveganja in večjimi pričakovanimi donosi za mlajše. Zasnova življenjskih ciklov z vgrajenim prehajanjem v manj tvegano naložbeno politiko tudi pomaga zaščititi premoženje starejših zavarovancev pred kapitalskimi izgubami. Kot slabosti se lahko izkažeta odsotnost zjamčenega donosa in doseganje kapitalskih izgub. Teh v sistemu dodatnega pokojninskega zavarovanja ni bilo zaradi instituta zjamčenega donosa, zdaj pa bodo možne, in to precejšnje.

bi novih skladov vanje nateklo okoli deset odstotkov vrednosti zdajšnjih zjamčenih skladov, pozneje pa od 30 do 40 odstotkov.

Izbira sklada bo odvisna tudi od starosti posameznika

V sklade zjamčenega donosa bodo tako samodejno raz-

niku

ložb usmeril v globalne delnice. Za 55-letnika bi bil ta delež drugačen, polovico zneska za varčevanje bi tako lahko usmeril v delnice, preostalo v obveznice.

Kar zadeva naložbene produkte, bi izbral takšne, ki prinašajo čim manj stroškov. To so predvsem kotirajoči (ETF) in vzajemni skladi. Zadnji so še posebej udobni in preprosti. Pakiranje varčevanja skupaj z zavarovanjem je sicer boljše kot nič, a moramo vedeti, da gre za produkte, ki imajo praviloma zelo visoke stroške.

Mitja Vezovišek, Vezovišek in partnerji

Pred izbiro varčevanja in s tem finančnih produktov je zelo priporočljivo izdelati pokojninski načrt. V njem najprej analiziramo dejanski položaj, nato pa pripravimo preračun pokojnine, ki mora simulirati zakonodajo v času upokojitve in upoštevati vse tri pokojninske stebre. Na podlagi tega lahko damo jasne smernice o potrebnih višini varčevanja in ustreznih finančnih produktih.

ALES BENO

■ 25-letnik naj izbere delnice kot glavni naložbeni razred in jim z leti dodaja druge naložbene razrede, denimo obveznice in alternativne naložbe. Če bo varčeval deset odstotkov prihodkov, se mu za pokojnino ni treba bati. Za začetek bo najprimernejše, če izbere varčevalni načrt pri enem izmed upraviteljev krovnih vzajemnih skladov.

■ 40-letnik je moral do zdaj že nekaj privarčevati, sicer bo moral stopiti na plin in varčevati več kot deset odstotkov prihodkov za dostojno pokojnino. V njegovem naložbenem portfelju naj še vedno

prevladujejo delnice, poleg njih pa naj ima del sredstev tudi v obveznicah in alternativnih naložbah, odvisno od velikosti portfelja in drugih zgoraj navedenih dejavnikov. Varčuje naj prek varčevalnih načrtov v krovnih vzajemnih skladih, pokojninskih skladih ter morda tudi prek stroškovno ugodnih investicijskih zavarovanj, ki pa so na trgu zelo redka.

■ 55-letnik mora imeti večji del potrebnih sredstev za financiranje dodatne pokojnine že privarčevan. Pomembno je, da še redno varčuje, kolikor zmore. Naložbeni portfelj zahteva aktivno spremljanje in prilagajanje razmeram na trgu. Obveznice in delnice naj bodo enakomerno porazdeljene v portfelju, njihove uteži naj spreminja glede na trg. Pomemben delež portfelja lahko sestavljajo tudi alternativne naložbe, kot so surovine in kovine, nepremičnine, hedge skladi in skladi zasebnega kapitala.

Uživajte višjo pokojnino po kosih.

Modre rente

modra
zavarovalnica
www.modra-zavarovalnica.si

Ob upokojitvi boste pri Modri zavarovalnici lahko izbirali med različnimi oblikami dodatne pokojnine - Modre rente. Vsaka ima svoje odlike, vse so davčno ugodne, postopek sklenitve pa je hiter in preprost. Bistveno pa je, da boste svoje prihranke lahko uživali po kosih. Pokličite 080 2345.